

Vergaderjaar 2011–2012

24 587

Justitiële Inrichtingen

Nr. 441

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 oktober 2011

In de Regeling van werkzaamheden van 6 oktober jongstleden verzocht het lid Van Toorenborg (CDA) mij om een brief naar aanleiding van de uitzending van Pownews van 5 oktober 2011. Bij deze voldoe ik aan dat verzoek. Ik ga daarbij tevens in op de ongeregelheden in justitiële jeugdinrichting Teylingereind op 3 oktober 2011.

In de bewuste uitzending van Pownews wordt de suggestie gewekt dat jongeren in justitiële jeugdinrichting Teylingereind beschikken over drugs en alcohol. Ook stellen enkele jongeren dat ze in deze inrichting niet worden behandeld.

Wat dat laatste betreft kan ik kort zijn. Zoals ik onder andere in de laatste voortgangsrapportage¹ over het verbetertraject van de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) heb toegelicht, werken alle JJI's sinds 2010 met de basismethodiek Youturn, waarmee voor alle jeugdigen voorzien is in een basisaanbod voor de eerste drie maanden van het verblijf in een JJI. Daarnaast ontvangen alle jongeren die langer dan drie maanden in een JJI verblijven, een behandelaanbod op maat. Van «niet behandelen» is derhalve geen sprake.

Drugs en drank in JJI's

De invoer, het bezit en gebruik van drank en drugs in JJI's is verboden. Per brief van 14 juni 2010² is uw Kamer door de toenmalige Minister van Justitie geïnformeerd over de voorgenomen aanscherping van het beleid inzake middelengebruik. Dit beleid is gericht op het voorkomen en sanctioneren van invoer en gebruik van middelen en op signalering, preventie en behandeling van middelengebruik. Het kabinet zet dit beleid onverkort en geïntensiveerd voort.

In mijn antwoorden van 15 februari 2011³ op kamervragen van het lid Bouwmeester (PvdA) over drugs, drank en telefoons in JJI's – naar

¹ Kamerstukken II, 2010/11, 24 587, nr. 402.

² Kamerstukken II, 2009/10, 24 587, nr. 392.

³ Kamerstukken II, 2010/11, aanhangsel nr. 1306.

aanleiding van de uitzending van Pownews van 7 februari 2011 – heb ik het totaalverbod op middelengebruik en de getroffen maatregelen nog eens onderstreept. Ook in het spoeddebat met uw Kamer van 26 mei 2011 over incidenten in JJI's en in de brief van 7 juni 2011¹ over problematisch middelengebruik, ben ik daarop ingegaan. In mijn brief van 26 juni 2011² over het adolescentenstrafrecht heb ik voorts aangekondigd de bezoekregeling voor de JJI's dusdanig aan te passen dat bezoekers die drugs of andere verboden middelen naar binnen proberen te smokkelen, effectiever kunnen worden geweerd.

Ik heb in genoemde beantwoording van de kamervragen van het lid Bouwmeester aangegeven dat jeugdigen die in een JJI terechtkomen, vaak gekenmerkt worden door zeer hoogfrequent en problematisch middelengebruik. Dat betekent enerzijds dat de JJI's veel aandacht besteden aan het terugdringen van bezit en gebruik van middelen door een combinatie van controle, sanctionering en behandeling. Anderzijds betekent het dat er altijd jongeren zullen zijn die er af en toe in slagen om de controle en het toezicht te omzeilen. De JJI's zijn immers niet hermetisch afgesloten van de samenleving. Jongeren worden begeleid en behandeld met als doel een geslaagde terugkeer naar de samenleving. Daarbij horen onder andere ook de mogelijkheden tot bezoek en verlof. In geval van overtreding worden passende sancties – bijvoorbeeld uitstel van verlofactiviteiten – en gerichte controle toegepast bij de betreffende jeugdige(n).

Ik wijs erop dat mij uit de contacten met leden van uw Kamer is gebleken dat er bij velen scepsis bestond over de controles op middelengebruik met behulp van honden. Ik heb mijn terughoudendheid op dat punt laten varen en controles zullen vanaf 2012, ook in JJI's, meer met honden worden uitgevoerd.

Ongeregeldheden Teylingereind

Maandagavond 3 oktober 2011 hebben er in JJI Teylingereind ongeregeldheden plaatsgevonden in een groep preventief gehechten. Rond 21.00 uur kwamen negen jeugdigen in opstand waarbij ze de deur van de in- en uitgang van de groepsruimte barricadeerden, vernielingen aanrichtten in de woonkamer en het brandalarm activeerden. De politie is gealarmeerd en was kort na de melding ter plaatse. De jeugdigen verbleven geïsoleerd in de groepsruimte en er was geen sprake van vluchtgevaar of brand. Onderhandelaars hebben alle jeugdigen gekalmeerd en begeleid naar de opvangcellen. Hierbij is geen geweld gebruikt, noch zijn er wapens aangetroffen.

Om 0.30 uur was de situatie weer onder controle en hebben de hulpdiensten het terrein verlaten. Als reden voor de opstand gaven de jongeren onder andere aan dat zij het niet eens waren met de geldende regels van de inrichting en klachten hadden over het eten.

Aan alle betrokken jeugdigen is een disciplinaire straf opgelegd. Daarnaast zijn de vier hoofddaders overgeplaatst naar andere JJI's. Vier jeugdigen met een kleinere rol in de groepsopstand zijn binnen Teylingereind afzonderlijk van elkaar overgeplaatst naar een andere groep. Een van de jongeren is een vreemdeling en wordt overgebracht naar Frankrijk.

Tegen de deelnemers aan de groepsopstand is aangifte gedaan wegens vernieling en poging tot brandstichting. Onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie wordt momenteel een strafrechtelijk onderzoek uitgevoerd.

¹ Kamerstukken II, 2010/11, 24 587, nr. 423.

² Kamerstukken II, 2010/11, 28 741, nr. 17.

Doorlichting door Inspectie voor de sanctietoepassing

Ik heb – in overleg met de inrichting – de Inspectie voor de sanctietoepassing (ISt) gevraagd om JJI Teylingereind door te lichten. Het betreft een reguliere doorlichting waarbij meer specifiek aandacht zal worden besteed aan de gang van zaken rond de groepsofstand en het vermeende gebruik van drugs en drank. Zo kunnen eventuele tekortkomingen in de organisatie op een transparante manier zichtbaar worden gemaakt. Na afronding van het doorlichtingsonderzoek van de ISt zal ik u informeren over de uitkomsten.

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven